

ԻՐԱԳԻԹ

ԱՅԳԱՅԻՆ, ԲԱՂԱԲԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱԾԻՐԱԿԱՆ

Տարեկան գինն է 120 դր.
Վեցամսեայ 65 "
Մէկ ամսուց մը տալին 40 փարայ է :
Ստորագրութիւնները կանխիկ են :
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1 ին և
16 ին կը սկսին :

Դուրս ելնելովք լրագրութեան ծախսուն
ծախսը առնուին վրայ է :
Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ կամ որ և
իցէ գրութիւն, խոսքերի պիտի ուղ-
ղուի . և ամսոյ ծախսուն ծախսը իւր
կողմէ վրայ է :

ԲԱՂԱԲԱՆ ԴԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՆԱԲԱՆ

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

Վիեննայի մէջ Վնգիւղի ու Վաղիւղի գետապաններուն
ու Վաղիւղի արտաքին գործոց պաշտօնէին մէջ փո-
խանակուած ծանուցագիրներուն օրինակները : - Աս
ծանուցագիրներուն մէջ եղած շորտ առաջարկութիւն
ներուն խոսքի կառավարութեան շնորհունակը :
- Վաղիւղի կայսեր արեւելեան բանակին ուղղած յայ-
տարարութիւնը : - Եւթան զօրազեան պաշտօնով
Վիեննա խորհուրդ : - Պալմիրի վրայ լուրեր : - Պո-
մարուտի վրայ տեղեկութիւններ : - Ջերմակ ծո-
ղէն գրուած լուրեր :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վնգիւղի հինգ զարթի Բ. Դուրս կարգադրուած կայ-
սերական խորհիւրդ : - Հիւսիսային : - Պարսկոյ տէրութեան
և Բ. Դուրս մէկ մէկ կարուէրուն առաւ ըլլալը :
- Սիւրիոյ շտապարարներուն ու զօրքերուն Պալմիր
գէն ծախսը կը լինէ : - Վաղիւղի արտաքին խորհիւրդ :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գ. Վաղիւղի կայսեր և կայսրուհւոյն փարիզ
գաւառը : - Պալմիրի մէջ ըլլալիք տեղեկութիւն մը :
Ս. Պալմիրի քրիստոնէի մայր թագաւորուհւոյ Բաղդա-
կաւ լուրերը :

Ռ. Պալմիրի Բաղդադի իշխանին նորէն լեհաստա-
նի կառավար անուանիլը :

ԽԱՆՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ

Դարմոց արժողութիւնը :

ԲԱՆԱԾԻՐԱԿԱՆ

Չարիկ

Կամ

Նախառնականութիւն

ԲԱՂԱԲԱՆ

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

Վնգիւղի խորհրդարանին առժամանակեայ
նախկէպի կերպով գոյութեան առջի օրը,
1 օրտ Բարեկեցութեան յաւիտ 22 թուով
Վիեննայի Վնգիւղի գետապանին իր
խրկած ծանուցագրին բնագիրը, և
օգոստ. 8 ին Վնգիւղի, Վաղիւղի ու Վա-
ղիւղի պաշտօնէից մէկ մէկու տուած
ծանուցագիրներուն բնագիրները 1 օր-
տեւ խորհրդարանին ներկայացուց :
1 օրտ Բարեկեցութեան ծանուցագիրը
նոյն և նման է Վաղիւղի արտաքին գոր-
ծոց պաշտօնէից Պ. Տրուէնի ար 1 ին ի-
սի գրած ծանուցագրին, որ յապարդոյ
134 թուով հրատարակած էր : Սի-
այն թէ Պ. Տրուէնի ար 1 ին իս իր բուն
ծանուցագրին մէջ նշանակած է ան
չորս գլխաւոր կէտեր, որ երկու ա-
րեւմտեան տէրութիւնները խաղաղու-
թեան հիմ կը համարին : Իսկ 1 օրտ
Բարեկեցութեան իր ծանուցագրին մէջ ա-
նոյն խօսքը չընելով, յատուկ նամա-
կով մը զանաւոր 1 օրտ Ուէսթմորլանտի
հաղորդեց, ի նամակ 1 օրտ Ուէսթ-
մորլանտի առնելուն պէս Պալմիրի
քով գնաց և ծանուցագիրներուն փո-
խանակութիւնը կատարուեցաւ :

Վաղիւղի 1 օրտ Ուէսթմորլանտի
առ կամ Պալմիրի առաւ ծանուցագիրը :

Վիեննա, օգոստոս 8 :

Ստորագրեալը, և այն . . . պատիւ
անձին կը համարի Պալմիրի կամին ծա-
նուցանելու : Թէ իւր կառավարութե-
նէն հրաման տուած է ներկայ ծանու-
ցագրոյն մէջ յայտնելու, որ ապրիլ

9 ին նախորդման այն կտորին համե-
մատ, որով Վաղիւղի, Վաղիւղի ու
Վնգիւղի տէրութիւնները Բուսիոյ տե-
րութեան հետ համաձայնութեամբ
մէկմէկու խօսք տուած են, որ Օս-
մանեան կայսերութեան գոյութիւնը
նորէն Եւրոպայի ընդհանուր հաւա-
սարկղաւորութեան հետ կապելու մի-
ջոյնները փնտրեն, Վիեննայի, Փա-
րիզի ու Վաղիւղի արքունեաց մէկմէ-
կու հետ ըրած մտերիմ խորհրդակցու-
թիւններէն կը հետեւի, որ աս երեք
կառավարութիւններն ան կարծիքին
փրայ են թէ, բարձրագոյն գրան Ռու-
սիոյ կայսերական տէրութեան հետ
ունեցած յարաբերութիւնները հա-
տառաւ ու տեւողական հիմքու վը-
րայ չեն կրնար հաստատուիլ :

Ա. թէ որ Ռուսիոյ կայսեր մինչեւ
հիմա Վաղիւղի, Վաղիւղի ու Վնգիւղի
Սիւրիոյ իշխանութիւններուն վրայ
բանեցուցած պաշտպանութիւնը առ-
կէ ետքը չընդունայ, և թէ որ Պալմիր
թանկեղանց կողմէն իրենց տէրութե-
ան գաւառներուն շնորհուած արտա-
նութիւնները եւրոպական մեծ տե-
րութեանց միտքան երաշխաւորութե-
րով չզրուին Բ. Դուրս հետ ըլլալիք
դաշնադրութեան մը զօրութեամբ, ո-
րուն մէջի պայմանները միանգամայն
ուրիշ բոլոր մանրամասն խնդիրներն
ալ որոշեն :

Բ. թէ որ Վաղիւղի բերաններուն
նաւարկութիւնը ամեն արգելքներէ
ազատ չըլլայ, ու Վիեննայի թագաւո-
րաց մեծ ժողովին վիճակներով հա-
տառուած սկզբունքներուն գործադ-
րութեանը ներքեւ չզրուի :

Գ. թէ որ 1841 յուլիս 13 ին գաշ-
նադրութիւնը Եւրոպայի հաւասարա-
կըշտութեանը նկատմամբ դաշնադր-
ներէն միաբանութեամբ չշարաւոր-
ուի :

Դ. թէ որ Ռուսիա եւ չիկենայ Բ. Դու-
րան որ և է գաւառութեան տակ
եղող հպատակներուն վրայ պաշտօնա-
կան կերպով պաշտպանութիւն մը ը-
նելու պահանջներէն, և թէ որ Վաղ-
իւղի, Վաղիւղի, Վնգիւղի Բուսիոյ ու
Ռուսիոյ մէկ մէկու չօգ-
նեն Օսմանեան կառավարութեան
կողմէն վերահաստատուել ու պահե-
տալու զանազան բրիտանեայ հաւա-
րակութեանց ունեցած կրօնական ար-
ածութիւնները, և իրենց կրօնակից-
ներուն ընդհանուր օգտին համար
արգելաւոր ընելու Վ. Սիւրիոյ իշխանին
յայտնած վեհանքի գիտաւորութիւն-
ները, զի ու շանաղով միանգամայն անոր
տիպոսին պատուոյն ու անկախութեա-
նը դաշնակց բան մը ընելէ :

Ստորագրեալը, ամսոյն մէջ գտն հրա-
ման առաւ և յայտնելու, թէ Վնգիւղի
Բուսիոյ Վ. թագաւոր հետ խաղա-
ղութիւն ընելու համար առաջարկե-
լիք մասնաւոր պայմանները յարմար
ժամանակին իմացնելու, և վերջիչ
եղալ ընդհանուր երաշխաւորութեանց
մէջ պատերազմին շարունակելով հար-
կաւոր ըլլալիք չարաւորութիւնները

մոցիւնները իրաւունք իրեն պահելով,
հաստատութեամբ որոշած է ոչ քնն-
նել և ոչ ուշադրութեամբ արժանի
համարել Բեդրաւորի կառավարու-
թեան և ոչ մէկ առաջարկութիւնը,
որ կատարեալապէս և իրական հաւանու-
թիւն չապայայնէ սկզբունքներուն, ո-
րոնց վրայ Բուսիոյ կառավարու-
թիւնը արդէն համաձայն է Վաղիւղի
ու Վաղիւղի վեհապալա կայսերաց կա-
ռավարութիւններուն հետ :

ՌԻԵՍՍՊՈՐԵՆՏ

Վաղիւղի նման ծանուցագիր մըն ալ
Պ. ար Պալմիրի Վիեննայի Վաղիւղի
գետապանը տուած Վաղիւղի տէրու-
թեան արտաքին գործոց պաշտօնէից
Պալմիրի կամին :

Վաղիւղի փոխարէն, Պալմիրի կամին ալ
ծանուցագիր մը տուած Վնգիւղի ու
Վաղիւղի գետապաններուն, բոլորովին
նման վերաբերեալին, միայն վերջը տա-
յաւելուածը ունի :

Ստորագրեալը նաեւ հրաման տա-
ւած է յայտնելու, որ իր կառավա-
րութիւնը ընդունելով Վնգիւղի ու
Վաղիւղի ըրած այն որոշումը, թէ
Ռուսիոյ կայսերական կառավարու-
թեան հետ ամենեւեմ հաշտութեան
խօսք պիտի չընեն, մինչեւ որ յիշեալ
կառավարութիւնը վերը նշանակուած
չորս հիմնական սկզբունքները չընդու-
նի, իր կողմէն ալ խօսք կուտայ նոյն
սկզբունք վրայ միայն խաղաղութեան
խօսք ընելու, բայց միշտ իրաւունք
պիտի ունենայ արտաքինութեամբ կշե-
ռու այն պայմանները, որ կրնան առա-
ջարկել խաղաղութիւն հաստատու-
լու համար, երբ որ պարագանները
զինքը հարկադրեն պատերազմին մաս-
նակից ըլլալու :

ՊՈՒՈԼ

Պալմիրի օգոստոս 19/31 թուով
լուր կուտան, թէ Ռուսիոյ կայսրը ա-
րեւմտեան տէրութեանց և Վաղիւղի
կողմէն իրեն եղած վերջին չորս առա-
ջարկութիւնները չէ ընդունել :

Վաղիւղի Վ. Վաղիւղի կայսրը հե-
տեւեղ յայտարարութիւնը ուղղեց
Վրեւելք եկող գաղղական զօրքերուն
և նաւատարներուն :

Վաղիւղի և Վաղիւղի Վրեւելեան բանակին :
Վաղիւղի գետապանը չորիք, ու արդէն պայ-
ծառ յայտարարութիւն մը ձեռք բերելով, Չոր ու անգղի-
ական զօրաց ներկայութիւնը բաւական եղաւ թշու-
մին տարիլու որ Վաղիւղի անգղի անցնի, և ուս-
տաց իւրերը փառաբար իրենց նաւահանգիստներէն
գաւառ չեն եկար : Դեռ չպատերազմեցաւ, ու արդէն
արիւրաբար մահաւան հետ կուտեցաւ : Վաղիւղի կ
բայց ահա որ հարուած մը (բոլորեան) ձեռք եւ անցը
չպաղեցուց : Վաղիւղի և իր հաստատուած կայսրը ձեռք
այլապի ապուստիկութիւնը և այլապի սոսկաւ բացու-
թիւնը չեն կրնար տեսնուլ առանց արտաքին շարժե-
լու, առանց ձեռք օգնութիւն ընել Վաղիւղի :

Վաղիւղի հիւսիսային (Բաղդադի) կըսէր
1799 ին իր գործերուն ուղղած մէկ յայտարարութիւն
մէջ : Չիկենայի մը առաջին բարձրագոյնութիւնն է
նախնական թիւն ու կարծաւ թիւն համար թիւն
ն գիտնալը, քանի թիւն անոր երկրորդ բարձրագոյն
նախնականն է : Վաղիւղի, կը յայտնէր կըսէր
այսօր, երկրորդն ալ մի կրնայ ուսումը : Վաղիւղի հա-
մար, մեր թշուալները ֆրանսական միջին Կով-
կաս զուած, անհանգիստ պատմ կուղեն հասկնալ
թէ Վաղիւղի ու Վնգիւղի որ կողմ պիտի ինչնեն ի-

րենց հարուածները, որոնց վաւարական ըլլալը ա-
ղէկ կը հասկնան, ինչու որ իրաւունք արդարաւ
թիւնը պատերազմական հոգին մեր կողմն են :

Վաղիւղի Բաղդադի 2000 զէրի մը ձեռ-
քը ինչն է Չորսիւղի, Երկրորդի գաղղական լու-
նակին օրինակին պիտի հետեւի : Բարձրագոյն և
թափօր լուսն յաղթողները, ձեռք պէս գէտներին
պատերազմաբար զօրքեր ու ժամտարար ունեն պա-
տերազմելիք : Բայց ժամտարարին ալ, երբ բանակնե-
րու ալ շանիցը յաղթեցին, ու պատուով հայրենիք
նին գործան :

Վաղիւղի, փոխարէն Վաղիւղի ունեցէք ձեռք տալու
բաւական և իմ վրաս : Եւ կը հակմ ձեռք վրայ, և կը
յաւառ, որ Վաղիւղի օգնութեամբ քիչ ժամանակ
կեն ձեռք նկու թիւնները կը քիչան և փառքերով
կ'ենեցայ : Չորսիւղի, մէկմէկ նորէն տեսնուլ կը
մաղթեմ :

ՆԱԽՈԼԵՐ

Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի
ծանուցանէ, թէ Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի
Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի
նով մը Վաղիւղի կը խրկուի Վաղիւղի
եան իշխանութիւնները մանող զօրաց
պարտաւորին քով :

Վաղիւղի վրայ Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի
ըլ կը քաղենք եւրոպական լրագրութե-
րէն :

Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի
յայտարարութեամբ Վաղիւղի կողմ-
ները այսու հետեւ ինչիւրեւեմունտ պի-
տի կառավարուին : Վաղիւղի տէրու-
թիւնը հետեւեալ նոր զօրք կը խրկէ
Վաղիւղի :

Վաղիւղի լրագրը կըսէ թէ, Վաղիւղի
կառավարութիւնը քանի մը հինն
ւեր կը պատրաստէ Վաղիւղի գաղի-
ն ուստաց գերիները անոնց մէջը գնե-
լու համար : Հրամանատարները յա-
տուկ սենեակներ պիտի ունենան ամեն
պէտք եղած բաներով :

Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի
րական նամակի մը խօսքին նայելով,
Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի
թիւն մը ըրեր է : Տեսչութիւնը իրա-
տիւ կը հակէ, որ պատերազմի գէտ-
քերուն վրայ չի խօսուի :

Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի
օգոստոս 29 թուով կը ծանուցանէ, թէ
Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի
մարաջատ անուանեցաւ :

Վաղիւղի լրագրը կը ծանուցանէ նա-
եւ, թէ Վաղիւղի ու Վնգիւղի կառա-
վարութիւնները որոշեցին, որ Վա-
ղիւղի Վաղիւղի պարպուի, և Վաղիւղի
կողմէն Վաղիւղի մէջ եղած ամբու-
թիւնները կը կրճատեն :

Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի
վրայ Վաղիւղի ու Վնգիւղի Վաղիւղի
գաղղական Վաղիւղի լրագրին օգոստոս
26 թուոյն մէջ :

Վաղիւղի Վաղիւղի կողմէն նամակ
ներ առնել օգոստոս 6/18 ին գրուած,
Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի Վաղիւղի
ը մեր թիւններէն համար հին
ժամանակի պատմութեան վեհա-
մը եղած է, որովհետեւ բաւ մը ան-
գամ չեն գրել այն պատերազմական
գործերուն վրայ, որոնցմով ուստաց
Վաղիւղի Վաղիւղի անձնատուր ե-
ղաւ : Վաղիւղի պաշտպանները ետքը

նաւերու միջոցաւ ան կերպով, որ
աս շագենաւները կարող լըլան՝ գաղղե
ական բանակին համար (Մարտիրոսէն
կ) Պօլիս հասած նամակները զօրքերը
և ուրիշ բաները Վառնա տանելու ։
Եւ անորհեալ թիւերը խիստ օգտաւ
կար պիտի լըլայ վաճառականներուն և
Վառնա գաղղե կեղծ ճանապարհորդ
ներուն ։

— Եւ րոպական լրագիրներուն մէջ
հետեւեալ տեղեկութիւնները կը կար
գանք օսմանեան փոխառութեան վրայ ։

« Օգոստոս 16 ին Լոնտոնի վա
ճառականաց ժողովարանին (պօստա)
մէջ օսմանեան փոխառութեան ծա
նուցումը փակցուեցաւ ։ Եւ փոխա
ռութեան պայմանները ամեն կերպով
համաձայն են արգէն հրատարակած
տեղեկութիւններուն ։ Փոխին գումա
րը 5 միլիոն լիւրայ սխէլլին (550 մի
լիոն դոնուշ, լիւրան 110 դոնուշ
հաշուելով) պիտի հասնի, հարիւրին
6 շահով և 80 լիւրան 100 հաշուելով ։
Եւ շահին անգամաւ 1 միլիոն 600 հա
զար լիւր գումար պիտի տրուի ան պայ
մանաւ, որ ատորպարները (ստակ
ստակները) արտօնութիւն ունենան
վերջին չափը պայմաններով 1 միլիոն լի
ւրայ սխէլլին ալ ատորպարները մինչեւ
մէկ ամիս ։ Ստացած 2 միլիոնը հինգ
ամսուան մէջ պիտի տրուին 100ը 85
էն պակաս ըլլալու պայմանաւ ։ Ստա
րագրութիւնները Լոնտոնի ու փա
րիզի մէջ պիտի ըլլան, և 100ը 100 ի
պիտի ծախու առնուի տարին հարիւ
րին մէկ վճարելով 1856 մարտ մէկէն
սկսեալ ։

Եւ փոխը ապահոված է հաճախ
տանի եկամուտներով և 1841 ին Լա
րոպայի մեծ տէրութեանց հաւանու
թեամբը եղած դաշնագրութեան ու
ժողովը Լաբարտի փաշային վրայ դրա
նաւած տուրքով ։ Եւ տուրքը վեց տ
միսէ վեց ամիս պիտի վճարուի Լոնտ
ոնի մէջ Լոլտոնի և Լաբէր գործա
կալներուն ։ Պայմանագրութիւնը եր
կու օրինակ չինուած Վաղղիս ու Եւգ
ղիս զբաժանեցաներուն մէջ պիտի
պահուի ։

Փոխին համար տրուելը ստակե
րը հետեւեալ կերպով պիտի վճար
ուին ։ Հարիւրին 15 օգոստ. 22 ին ու
սեպտ. 22 ին, հարիւրին 20 հոկտ. 20 ին,
հարիւրին 15 նոյեմ. 21 ին և հարիւրին

15 դեկտ. 19 ին ։ (Սմանեան կառավա
րութիւնը իրաւունք կը պահէ իրեն
աս փոխը ամբողջ կամ մէկ մասը 100ը
100 էն վճարել տան և հինգ տարի ե
տեւ, յառաջիկայ յաւնուար 1 էն սկսե
ալ, վեց ամիս առաջ իմաց տալով ։ Եւ
առաջարկութիւնները պիտի ուղղուին
օգոստոս 17 էն առաջ Լոնտոնի Պ.
Պ. Սթրէն, Մարշալ և Տանիէլ սեղա
նաւորներուն, որ կը բնակին Լոնտոն
Սթրիթի 17 թիւ տունը ։

Եւ փոխառութիւնը Վաղղիս
ու Եւգղիս կառավարութեանց հրա
մանաւն է ։

Եւ յետոյ չորեքշաբթիէն հինգշաբ
թի լուսնալու գիշերը, Վաղղիս
Հէրպէթ խանէ ըստած փողոցը վա
տահամբաւ տան մը մէջ հինգ կին և
մէկ մարդ մը սպաննուեցաւ խորին
լուսնութեան մէջ, Տանը մէջ եղողնե
րուն մէկ ազգականը առաւօտուն զի
րենք տեսնալու երթալով, դուռը կէս
բաց կը գտնայ, ներս կը մտնայ, և
մեռնողներուն գիտկները տեսնին
պէս կը վազէ տեսնութեան կիմարնէ,
որ անմիջապէս կերթայ կը նայի, և
կ'ստուգէ, որ ամենքն ալ քնացած տե
ղերին խղճուելով սպաննուած են,
և հաւանականաբար թմբեցողից դե
ղերով խորունկ քունի մէջ ընկզմած
պիտի ըլլան, որովհետեւ տանը մէջ
կուրի և դիմադրութեան նշան մը չի
կար, մինչև անգամ սպաննուողներուն
գտնուած անկողինները աւրուած չե
ին բնաւ ։ Տեսնութիւնը տուգեց
նաւաւ, որ կիսիկներուն մէկուն ակամջի
օղբը առնուեալ են, և ուրիշ կնկան
մըն ալ քովը ստակ կայ եղբը ու չէ
գտնուեալ ։

Ստիպեալ չարագործները տանը կա
րափնեալուն ամենեւին չեն գտնու
կից կը հասցուի, որ աս սպանութիւ
նը միտակ գաղութեան մտքեղած չէ ։
Տեսնութիւնը ստակի խաղաղութիւ
կրնէ եղեւնագործները ձեռք ձգելու,
և արգէն շատ նշաններ գտնուած ը
լալով, քիչ օրէն բռնուելին կը յա
ստայի ։

— Եւր գիւշ. Լոնտոնի լրագիրը մետաք
սահմանէ վերաբերեալ նոր գործի
քի մը գիտն ուրախութեամբ կը հրատարա
կէ ։ Եւ գործը մետաքի բոժոժմե
րը (խաղաղութիւնը), առանց շագույ
ու տարբութեան հասարակ տրտման բա

րեխանութեան մէջ պարզ ու անվը
տանգ կերպով կը մեղցունի, առանց
մետաքի փոքր փնտ մ'ալ հասցնել
լու ։ Եւ գիտին գործադրութեան
համար բացարձակ արտօնութիւն ա
ռին Վերին Լոնտոնի մէջ Պր. Վե
որդ Կիւնիէր ու բժշկութեան ուսու
ցիչ Պր. Սթրէն ։ Եւ գործը փայտե
լըլալուն համար ամեն տաղանգործը
կրնան գիւրաւ ու աժան՝ ուղղուած
մեծութեամբ չինել, 10 լիւր բոժոժի
համար 2½ խորանարդ սաքի համեմա
տութիւնը հաստատուն պահելով ։ Եւ
ժոժներն աս եղանակաւ մեղցնելը
ստակի մեծ քանակութեամբ եղած
տանին ալ, տարին միտակ քանի մը բա
րանութեան ծախք ունի, ու մետաքն
ամենեւին փոխառութիւն մը չի կրեր
անոր համար կարծաւի վրայ առնուե
լու առեն այն կորուստը չըլլար՝ որն
որ ուրիշ տեսակ գործիքներով բոժոժ
ները մեղցնելու առեն կը հանդիպի ։
Եւ կէ զատ տաքցնելու համար գա
ցած ծախքը կը վատթրուի, ու բո
ժոժները մեղցնելէն ետեւ անմիջա
պէս կրնան փաթեթուելու դուրս խա
րաւիլ ։ Ինչու որ աս կերպին մէջ հա
կարութիւն չի կայ, տաք շագույ
մեղցնելու եղանակին պէս, մեռ
ցուած բոժոժները չորցնել զանաւ
փառութեան պահպանելու համար ։
Ստորագրահանութեան խիստ օգտա
կար եղաւ ուրիշ գիւրա մ'ալ գտան
վերջին չափ անձիք, այսինքն բոժոժ
ները կարծաւի վրայ առնուած առեն՝
բաղադրութեամբ մը խառնուած պաղ
ջրի մէջ գնել ։

Այս օր աս ի՞նչ ունեցած է խաղաղ
գործարաններու մէջ մետաքը կարծա
ւի վրայ առնողները տեսնելու, որոնք
կիզկէ փառն առջեւ նստելով ու տաք
շագույ մէջ ընկզմած՝ շաբաթներով
չարունակ մատուրին տաք ջրի մէջ
խոթած կ'աշխատին, գտնէ մաղաքա
րութեան աշքով նայելով պէտք է որ
այս գիւրա հաղորդուր որդրմելի ու
փառութեան գործաւորներու իրեն ճիշ
մարիա բարեբարութիւն մը սեպէ ։

Իսկ թէ որ մտածելու ըլլանք քանի
մը գործարաններու մէջ 24 ու ալ ա
ւելի փառութեան համար օրուան մէջ գա
ցած փայտը, նոյն փառութեան չինու թէ
և կամ շագույ բանող գործարաններու
մէջ հարկաւոր եղող գործիքներուն ու

տեղերուն ծախքը, ու գարձեալ փայտ
կորուցնել, փառականին, և այլն, տրա
նաւած տուարը, ասանցմէ զատ մտածե
լով միանգամայն հրդեհի վտանգը, աս
գիւրա պատուականութիւնը ակնե
րեւ կը տեսնուի ։ Ինչու որ ասոր մէջ
և ոչ բոժոժներուն պատրաստութիւ
նը համար տաք ջրի հարկաւորութե
ան կայ ։

Եւ խառնուրդը, որուն համար վե
րը ըսինք որ պէտք է ջրին մէջ գրուել
խիստ գիւրին է ամեն տեղ ձեռք բե
րել, անանկ որ 40 հոկտ. ջրին համար
նոյն խառնուրդէն 4 միլիոն 5 քարան
թանի բաւական է ։ Եւ այս աս գիւ
րա ամենեւին մեծ օգուտն ան է որ
մետաքի թեթեւը կարծաւի վրայ առ
նելու առեն պաղ ջրի մէջ գրուելով՝
աւելի ամուր կը մնան ։ Եւ լրագր ։

ՎԵՐԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սե Ժովէն երէկ երկու անգղիական
շագենաւ գաղղի, Եւգղիս դեսպանին
նամակներ բերին ։ Եւ շագենաւներուն
եկած առեն՝ դաշնակից նաւատորմիդ
ները Ստիպեալ ու Օտեայի մէջ տե
ղը եղած Լըլան Լոնտոն անուով կը
զինէ ծախքը երբ են դէպ ի Վերմ
և հաւանականաբար հիմա հան հասած
կըլլան ։

ԱՌԵՒՍԻՍԿԱՆ

Օսմանեան փոխառութեան յա
ջող ընթացքին պատճառաւ, գրամաց
արժողութիւնը մեծ փոփոխութիւն
կրեց մայրաքաղաքիս մէջ անցեալ շաբ
թուրէն ի վեր ։

Լաւարիկ աս աս տուան գինը ։	22 փո
Օսմանեան լիւրա Սէփիլի 121 — 30	
Եւգղիական լիւրա	132 — 20
Վաղղիս 20 ֆրանքից սակի	105
Ուոսի բօլ խմէս խալ	107
Լաւարիկ գրամաց	62
՝ մաճաւ	60
Սէփիլի 20 նոյն սակի	24
՝ մաճաւ	24
Հինգ ֆրանքից արծաթ	26 — 10
Վարպալանց	21
Քօլմաթօ (տիքի կիւրիալ)	28 — 20
Բէփնա (գուշուր խալ)	27 — 20
Հինգնոյ, քսաննոյ, հաղարին 125	
Սահմանութիւն սակի	102

ՃԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Իսկի-գարա-Սթրէ Խալի Գաղղիս վե
ճակահանութիւնը յառաջիկայ շաբաթի
(սեպտեմբեր 8) անպաճաւ պիտի խաղա
Իսկի-գարա-ճիւրաքին մէջ Ժամ 6 ին ։

լու, ծեծելու ու փախելու, ստիպե
բան մըն ալ չըլլաւ, ու միշտ անոր ազ
դեցութեան կարուած՝ ակամայ ա
նոր ընկերացաւ մինչեւ վերջին իջնա
նը (գոնաք) ։

Վերջապէս հասան սղարմաւոր ու
առաքինի այրի կնկան մը տունը, որ
տանընտր տարեկան սիրուն քեռորդի
մը ունէր, որն որ իր միակ յայն էր ։
Եւ կինը կըլլածին չափ ասանց պատիւ
ու ընդունելութիւն ըսաւ ։ Հետեւ
եալ օրը քեռորդին հրամայեց որ ծամ
բորդներուն հետ երթայ մինչեւ մօ
տակայ կոնստընը, որ ժամանակէ մը ի
վեր փրած ըլլալով, վրայէն անցնելը փ
տանգաւոր եղած էր ։ Պատանին մեծ
փութով անոնց առաջն ինկաւ ։ Եւր որ
կամուրջին քովը հասան, եկուր տղան,
ըսաւ միայնակեացը պատանին, եկուր
քովս որ մօրաքեռի յայտնեմ իմ ե
րախտագիտութիւնս ։ Եւր որ տղան
քովը եկաւ, մաղբէն բռնեալն պէս
գետը նետեց ։ Պատանին անգամ մը
ջրին երան ելաւ ու նորէն տակը գր
նայ աներեւոյթ եղաւ ։ « Ի՞նչ գաղան,
ո՞հ մարդոյ ամենեւն եղեւնագործը,
գոչեց Օտարիկ ։ Իսկ ինծի խօքտու
եր էիր տեւել համբերող ըլլալու, ու
սաւ միայնակեացը անոր խօքը կտրե
լով, գիտցիր, որ այն տունն որ նա
խախտութիւնը կրակի տուաւ այ
րեց, անոր տակէն տանտէրը ամբաւ

գտնեմ մը գտաւ, գիտցիր, որ աս պա
տանին որ նախախտութիւնը գետը
նետեց, տարիէ մը իր մօրաքեռի, եր
կու տարիէն ետքն ալ քեզ պիտի սպան
նէր ։ — Ի՞նչ ըսաւ քեզի աս, բարբա
րոս մարդ, պօռաց Օտարիկ, և թէ որ
դուն աս գուշակութիւնը բախտից
մատենին մէջ կարգացիր, իրաւունք
ունիս գետին մէջ խղճելու աղալ մը
որ քեզի ամենեւին բան մը բրած չէ ։

Եւր որ Օտարիկ այսպէս կը խօսէր,
տեսաւ որ ծերունին մօրաքեռ անե
րեւոյթ եղաւ ու դէմքը անոյց պա
տանին մը կերպարանք կրունքի միայ
նակեացի հագուստը գնաց, ու չորս
գեղեցիկ թեւեր փռեմ ու լուսաւոր
մարմին մը կը ծածկէին ։ « Ի՞նչ առաք
եալք երկնից, սոլ անմահական հրե
տակ, գոչեց Օտարիկ երկրպագութիւն
ընելով, ուրեմն դուն կամաւ հրեղէն
երկնքէն իջեր ես, ինծի պէս տկար
ժողովանցոյ ի մը յաւիտեական օր
նայ հնազանդել տրվցնելու ։ — Ստ
ղիկ, ըսաւ հրեշտակը, ամեն բան կը
գտանէ աս անց բան մը ծանշալու
իսկ դուն մարդոյ մէջ ամենեւն արծա
նաւորն էիր լուսաւորուելու ։

Օտարիկ խօսելու հրաման ինդրեց
անիկ, ու ըսաւ, « Եւ ինքզինքին վր
այ վառահ չեմ, տարակոյս մը ունիմ,
կաղաչեմ, ինծի կը մեկնէք մի ։ Եւր
եք աւելի աղէկ չէք ընէր թէ որ ան

պատանին ու զէկը ու առաքնութե
ճամբուն մէջ զնէկը փոխանակ իրդ
գետը ։ » Հրեշտակը պատասխանեց
« Ի՞նչ որ առաքնի ըլլար ու ապրէր,
իր ճակատագիրն ան էր, որ առած կըն
կանը ու անկեց ունեցած որդւոյն հետ
պիտի սպաննուէր ։ — Եւ այս, ըսաւ Օ
տարիկ, անհրաժեշտ հարկ մըն է որ եղեւ
նագործութիւններ ու թշուառութիւ
ներ գտնուին, և այս թշուառութիւն
ները բարի մարդոյ գլուխը իջնան ։
— Չարքը, պատասխանեց հրեշտակը,
միշտ թշուառ են, անոնք երկրիս վրայ
գտնուած սակաւաթիւ արդարները
փորձելու կը ծառայեն, ու չարք մը
չկայ որ անկեց բարիք մը չծագի ։
— Եւ այս, հարցուց Օտարիկ, աւելի ա
ղէկ չէր ըլլար որ միշտ բարին տիրէր
ու երբեք չարը չարէր ։ Եւ ժամանա
կը ըսաւ հրեշտակը, աս երկիրը ուրիշ
երկիր, և պատահաբար կապակցու
թիւնը ուրիշ կերպ իմաստութեան մը
կարգադրութիւնը կ'ըլլար ։ Եւ անիկ կա
տարեալ կարգ մը, միայն գերագոյն
էակին բնական տեղը կը գտնուի, ուր
դէշտութիւնը երբեք չկրնար մօտենալ ։
Եւ իսկա՞մ բիւրաւոր աշխարհքներ տես
ծեց, որոնց մէջ ամենեւին նմանու
թիւն չկայ ։ Եւ անհուն զանազանու
թիւնը իր անհուն կարողութեան յատ
կութիւններէն մեկն է ։ Եւ երկրի վր
այ երկու նման տեղերներ ունեցող

ճառ մը, և ոչ երկնից անսահման
զաշտին մէջ երկու համանման գուն
տեր կրնան գտնուիլ, և ինչ որ աս քու
մէջն ծնած փոքրիկ փաշին վրայ կը
տեսնես, իր որդ աղը և որդ ժամա
նակին մէջ դրուած է, ամեն բան բո
վանդակող արարչին անխախտ հրամա
նայ համեմատ ։ Ստղիկ կը կարծէն
թէ աս տղան դիպումով գետն ինկաւ
կորսուեցաւ, նոյնպէս դիպումով այն
տունը երեցաւ ։ Այ, ամենեւին գիտ
ուած չկայ, ամեն բան աշխարհքին
մէջ կամ փորձ, կամ պատիւ կամ
վարձը, կամ նախառնութիւն է ։ Եւ իս
քեզ բեր ան ձկնորդը որ մարդոյ էն
թշուառ ու սղարմելին կը սեպէր ինք
զինքը ։ Եւ իսկա՞մ իր քեզ անոր իրը
կեց որ անոր բախտը փոխես ։ Իսկ չ
մահանալու, գաղարէ վիճելու այն
բանին հետ որ քեզի պաշտել պէտք է ։
— Եւ այս, ըսաւ Օտարիկ ։ Եւ
Եւր ըսելու առենք արգէն հրեշտակը
դէպ ի տաններորդ երկնքը կ'ընէր ։
Օտարիկ ծուկի վրայ եկած նախախ
տութեան երկրպագեց, ու հնազանդե
ցաւ անոր ։ Հրեշտակը վերէն պոտայ
« Երկրապարհ, ծամբագ դէպ ի Բա
բելուն ուղղէ ։ »

(Եւ նայեալ յառաջիկայ լուսով)

ԻՍՏԲԱՆԳԻՐ-ՏՆՕՐԻՆ

Կ. Ս. ԻՍԹԵՆԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ց. ՄԻԿԵՆՏԻՆԵԱՆ